

Lausuntoluonnos: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kangasniemen kunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä pyrkimystä kehittää avoimeen luotettaviin tietolähteisiin perustuvan julkisen tiedon keräämistä ja tuottamista. Hankintatietovarannolla voidaan edistää tiedolla johtamista ja tehostaa sekä hankintayksiköiden että yritysten toimintaa ja yhteistyötä.

Kangasniemi on kuitenkin samoilla linjoilla Kuntaliiton 13.9.2024 antaman lausunnon kanssa.

Kuntaa huolestuttaa se merkittävä hallinnollinen taakka ja manuaalinen työ, joka uudesta tehtävästä kunnille aiheutuu. Hankintatietovarannon hallinnointi ja siihen liittyvä raportointi tarkoittaa paitsi varautumista lisäresursseihin paitsi henkilöstöresurssin osalta myös järjestelmiin ja niiden kehittämiseen. Samalla kunta on huolissaan tarpeettomasta velvoitteiden päällekkäisyyksistä. Epäselvää on myös miten paperisena vielä erityisesti pieniltä yrityksiltä tulevat ostolaskut uppoavat prosessiin. Tiedossamme on, että yrityksillä osin koosta riippumatta ei välttämättä ole valmiuksia sähköisen laskun toimittamiseen.

Esitämme, että kilpailutustunniste tulisi lisätä vain sellaisille laskuille, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkeen solmitteluihin hankintasopimuksiin. Tämä keventäisi muutosvaiheessa kunnille tulevaa työmäärää. Edelleen kyseenalaistamme ostolaskutietojen tuoterivitietojen toimittamista osana raportoitavaa aineistoa. Rivikohtaisten tietojen raportointi lisää riskiä siitä, että raportointiin vyöryy sinne kuulumatonta tietoa. Näemme myös ilmeisenä, että toimittajille ostolaskujen tietovaatimuksista aiheutuvat järjestelmäkustannukset vyörytetään hintoihin kilpailukyvyn säilyttämiseksi. Tällöin kunnille tulee kustannuksia paitsi omien järjestelmä- ym. kustannusten kehittämisestä myös nousevien hintojen kautta yritysten varautumisesta hankintatietovarannon vaatimuksiin. Yhdymmekin Kuntaliiton vaatimukseen (Eriävä mielipide 4.11.2025) siitä, että hankintatietovarannon myötä kunnille tulevista uusista tehtävistä aiheutuvat käyttöönotto- ja pysyvät hallinnointikustannukset tulee korvata kunnille.